

RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRESİNİN
Görev, Yetki ve Sorumlulukları

TOPLANTI BAŞKANLARI
Doç. Dr. Vildan Kocatepe
Prof. Dr. Gülbeyaz Can

KONUŞMACI
Dr. Öğr. Üyesi Derya KAYA
Haliç Üniversitesi

23.10.2024 RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 1

1

Giriş

 Radyoterapi, hastalığı tedavi etme, tümörün büyüme ve yayılmasını kontrol altına alma, nüksleri önleme ve bireyin yaşam kalitesini artırma amacıyla kullanılmaktadır.

 Kanserli hastaların %50-70'ine radyoterapi uygulanmaktadır (küratif / palyatif amaçla).

 Radyobiyojinin daha iyi anlaşılması, teknolojideki ilerlemeler ve kombine tedavi modellerinin kullanılması ile radyoterapi onkoloji tedavisinin ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir.

 Bu da radyasyon onkolojisinde görev yapan hemşirelerin önemini daha da arttırmıştır.

23.10.2024 RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 2

2

Radyasyon Onkolojisi Hemşireliği - Tarihçe

Margaret Hoop (1941)
Hastaları Tedaviden Önce Hazırlama | Tedavi Güvenliği ve Devamlılığı İçin Hastaların Rahatlatılması | Semptomların Bakımı

Hilderley (1980)
Hasta Bakımı | Hasta ve Aile Eğitimi | İdari Sorumluluklar | Araştırma | Danışmanlık

Rosenal (1985)
Fiziksel Bakım | Duyusal Destek | Hasta Eğitimi | Araştırma

23.10.2024 RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 3

3

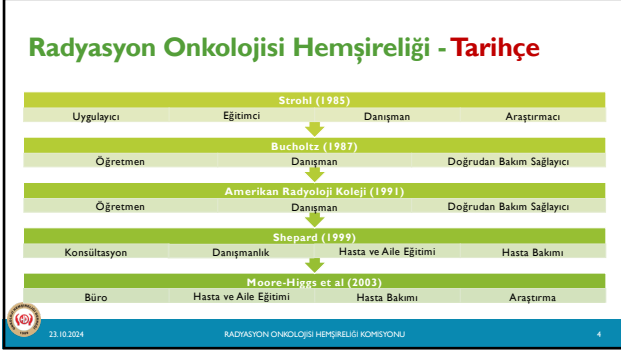

4

Yazarlara Göre RT Hemşirelerinin Rollerini

	Yönetim	Büro	Konsültasyon	Danışmanlık	Hasta ve Aile Eğitimi	Hasta Bakımı	Araştırma
Hilderley (1980)	x		x		x	x	x
Rosenal (1985)				x	x	x	x
Strohl (1985)			x		x	x	x
Bucholtz (1987)				x	x	x	
Amerikan Radyoloji Koleji (1991)				x	x	x	
Shepard (1999)			x	x	x	x	
Moore-Higgs et al (2003)		x			x	x	x

23.10.2024 RADIYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 5

5

Sonuç

Literatürde radyasyon onkolojisi hemşiresinin rollerinin yazarlar arasında farklılık gösterdiği görülmektedir.

Rollerin yazarlar arasında farklılık göstermesine rağmen rolün çeşitliliği tutarlı ve net şekilde ortaya çıkmaktadır.

Bu durumda radyasyon onkolojisinde çalışan hemşirelerin rollerinin bileşenlerini ve spesifik faaliyetlerini tanımlayabilmeleri kritik önem taşımaktadır.

23.10.2024 RADIYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 6

6

Amerikan Radyoloji Koleji (1990)
Radyasyon Onkolojisi Hemşireliği Rolünün Tanımı

"Hemşire, hasta ve ailesinin hastalık süreci, tedavi seyri ve takip dönemi ile ilgili yaşayabileceği gerçek ya da potansiyel sorunları değerlendirecek ve uygun hemşirelik bakımını sağlayacaktır. Bu rol hasta ve ailesinin kanser tanısı ve tedavisiyle başa çıkmasına ve uyum sağlamasına yardımcı olmak için gereken eğitim, danışmanlık ve destekleyici işlevleri içerir."

23.10.2024 RADIYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 7

7

Onkoloji Hemşireliği Çalıştayı Raporuna Göre:

Onkoloji Hemşiresi, kanserli birey ve ailesinin bakımı ve tedavisinde özelleşmiş hemşiredir. Kanserden korunma, erken tanı, tedavi, rehabilitasyon ve palyatif bakım aşamalarında birey ve ailenin en üst düzeyde işlevlerini sürdürme ve yaşam kalitesini arttırmaya yönelik fiziksel, psikolojik, sosyal ve spiritüel boyutlarıyla, bütüncül yaklaşımla bakımı planlama, uygulama ve değerlendirmeden sorumlu özel dal hemşiresidir.

Radyasyon Onkolojisi Hemşiresinin Tanım Önerisi

Radyasyon Onkolojisi Hemşiresi, radyoterapi alan birey ve ailesinin bakımı ve tedavisinde özelleşmiş hemşiredir. Tedavi süresince birey ve ailenin bakım/tedaviye uyumu ve yaşam kalitesini arttırmaya yönelik fiziksel, psikolojik, sosyal ve spiritüel boyutlarını içeren bütüncül yaklaşımla bakımı planlama, uygulama ve değerlendirmeden sorumlu özel dal hemşiresidir.

23.10.2024 RADIYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 8

8

Amerikan Radyoloji Koleji – Asgari Koşullar

Amerikan Radyoloji Koleji (1990) radyasyon onkolojisinde çalışacak hemşireler için asgari eğitimin **lisans derecesi** olmasını önermiştir.

Lisans eğitimi üzerine **iki yıllık medikal-cerrahi deneyim** ve **bir yıllık onkoloji hemşireliği deneyimi** olması gerektiğini

Bunun üzerine 12-16 haftalık bir kurs ile Radyasyon Onkolojisi Hemşireliği Sertifika programına katılmaları gerekliliğini de önerilerine eklemiştirler

23.10.2024 RADIYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 9

9

Türkiye'de Durum

Hemşirelik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikte (19 Nisan 2011 Sayı: 27910) hemşirelerin alanlarına göre görev, yetki ve sorumlulukları tanımlanmıştır.

Onkoloji hemşireliği kapsamında; radyoterapi sürecindeki hemşirenin görevleri 9 maddeyle belirlenmiştir.

Yönetmelik kapsamındaki maddeler genel olarak **hastanın bilgilendirilmesi, semptomların değerlendirilmesi ve bakımı ile danışmanlık/rehberlik** rollerini içeren konularla sınırlıdır.

Radyasyon Onkolojisinde çalışacak hemşirelerin asgari eğitim düzeyi ile ilgili yönetmelikte bir madde bulunmamaktadır.

23.10.2024 RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 10

10

Radyasyon Onkolojisi Hemşiresinin Roller

Tedavi alanındaki gelişmelere rağmen hastaların kapsamlı bakıma gereksinimleri vardır.

Bakım gereksinimlerini karşılarken hastaları biyopsikososyal bir varlık olarak ele almak, aileleri ve sosyal çevreleri ile bütüncül olarak değerlendirilerek uygun hemşirelik bakımını gerçekleştirmek büyük önem taşımaktadır.

Radyasyon onkolojisi hemşiresinin rollerinin net ve ayrıntılı şekilde açıklanması hasta bakımını nasıl geliştirebileceklerini ve bakımın sunumunu nasıl destekleyeceklerini ifade edebilecekleri bir temel sağlayacaktır.

23.10.2024 RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 11

11

Rol Bileşenleri

23.10.2024 RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 12

12

Hastanın Değerlendirilmesinde Rolü

- İlk değerlendirmede ayrıntılı anamnezin alınması
- Haftalık poliklinik ziyaretlerinde semptomların değerlendirilmesi
- Evde yaşanan sorunların değerlendirilmesi
- Tedavi sonrası takip kontrollerinde uzun vadeli etki/yan etkilerin değerlendirilmesi
- Yapılan değerlendirmeler sonucunda sorunların sınıflandırılması

23.10.2024 RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 13

13

Eğitim Rolü - Hasta ve Aile Eğitimi

Tedavi başlamadan önce

- Tedavi süreci (amacı, prosedürler, süre, zaman vb.)
- Fiziksel ortam (Tedavi makineleri, bekleme odası, simülasyon odası vb)
- Tedavinin etki-yan etki-semptomlar
- Semptomlara yönelik önleme ve bakım uygulamaları

Tedavi sonrası bakım ve kontroller, taburculuk

23.10.2024 RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 14

14

Eğitim Rolü - Personel Eğitimi

- Hizmet içi eğitimler,
- Sertifika programları,
- Oryantasyon programları,
- Mesleki kurs, sempozyum, kongre vs.
- Mesleki kuruluşlara/derneklere üyelik,
- Mesleki dergilere üyelik,
- .....

23.10.2024 RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 15

15

Bakım Rolü

Hemşirelik süreci ve bakım standartlarına uygun ve kanıt temelli olarak;

- Değerlendirme
- Tanılama
- Hemşirelik Tanısı
- Planlama ve hedeflerin belirlenmesi
- Uygulama
- Değerlendirme

23.10.2024 RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 16

16

Danışmanlık

- Hasta ve ailenin başa çıkma mekanizmaları
- Psikososyal sorunlar; destek mevcudiyeti (ev durumu, gelir durumu, iş durumu vb)
- Cinsel danışmanlık
- Beslenme danışmanlığı
- Kriz müdahalesi (acil durumlar)
- Hasta ve Aile Destek Programlarına Yönlendirme
- Gerektiğinde uygun uzmana yönlendirme (psikiyatri, sosyal hizmet uzmanı, fizyoterapist vs.)

23.10.2024 RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 17

17

Bakımın sürekliliği ve iş birlik rolü

- Acil durumların yönetimi
- Çoklu tedavi rejimlerinin koordinasyonu
- Beslenme, stomaterapi, konuşma terapisi, fizik tedavi, rehabilitasyon ve evde bakım uygulamalarının koordinasyonu
- Tanı ve tedaviye yönelik uygulamaların koordinasyonu
- Tele-sağlık

23.10.2024 RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 18

18

Yönetim / İdari Rolü

<ul style="list-style-type: none"> ☐ Koordinasyon, iş birliği ☐ Performans iyileştirme faaliyetleri ☐ Denetim ☐ Danışmanlık ☐ Hemşirelik politika ve prosedürlerini oluşturma ☐ Kaynak yönetimi ☐ Personel eğitimi ve yetkinlik değerlendirme 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Kalite güvence sistemi çalışmaları ☐ Risk yönetimi, atık yönetimi, acil eylem planları, enfeksiyon kontrolüne yönelik prosedürleri geliştirme ☐ Çatışma yönetimi ve etik ikilemlerin çözülmesi ☐ Kanıtla dayalı uygulamaları destekleme ☐ Personel özbakım/sağlığı geliştirme, takip
---	---

23.10.2024 RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 19

19

Araştırma Rolü

Hemşirelik araştırmaları

Klinik araştırmalara katılım

23.10.2024 RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 20

20

Mesleki Performans Standartları

Radyasyon onkolojisi hemşireleri, kanser tedavisinde radyoterapi uygulamalarının kritik bir parçası olarak hem klinik hem de idari rolleri yerine getirir.

Hastaların fiziksel ve duygusal ihtiyaçlarını karşılayarak tedavi sürecini desteklerken, aynı zamanda hasta güvenliği, radyasyon güvenliği ve tedavi etkinliğini artırma sorumluluklarını taşır.

Radyasyon onkolojisi hemşirelerinin görevleri, hasta bakımı, multidisipliner ekiplerle iş birliği, radyasyon güvenliği protokollerinin uygulanması, tedavi planlarının yürütülmesi ve hasta eğitimi gibi çeşitli alanlarda yoğunlaşır.

23.10.2024 RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 21

21

Mesleki Performans Standartları

Mesleki performans kriterleri, radyasyon onkolojisi hemşirelerinin bu sorumlulukları en iyi şekilde yerine getirmesini sağlamak amacıyla belirlenmiştir.

Kanıt dayalı uygulamalarla tedavi süreçlerine katkıda bulunmayı, yan etkileri etkin bir şekilde yönetmeyi ve hastaların tedavi sürecine dahil edilmelerini sağlar.

Mesleki performans standartlarına bağlı olarak, hasta bakımının en üst düzeyde sunulması, etik ilkelere uyulması ve sürekli mesleki gelişim hedeflenir.

Hemşireler, hasta bakımını iyileştirirken aynı zamanda birimin verimli çalışmasına da katkıda bulunur.

Hemşirelerin multidisipliner iş birliği, veri yönetimi ve hasta eğitimi gibi alanlardaki rolleri, kanser tedavisinde bütünsel ve güvenli bir yaklaşımın temelini oluşturur.

23.10.2024 RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 22

22

Standart I Bakım Kalitesi ve Klinik Uygulama Standartları

Radyasyon onkolojisi hemşiresi, klinik bakımın etkinliğini sistematik olarak değerlendirir ve belgelerdir.

Radyoterapi süreci, tedavinin etki ve yan etkileri ile bunların önlenmesi ve bakımı hakkında kapsamlı bilgiye sahiptir.

Hasta bakımını bireye özgü ve bütüncül olarak planlar, uygular ve değerlendirir.

23.10.2024 RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 23

23

Standart II - Hesap Verebilirlik

Radyasyon onkolojisi hemşiresi hemşirelik uygulamasını mesleki uygulama standartları, ilgili tüzük ve yönetmeliklere uygun olarak gerçekleştirir ve değerlendirir.

Radyasyon güvenliği protokollerine uyulmasını sağlayarak hastalar ve personel için güvenli ortam oluşturur.

Hasta tedavi süreçlerine ilişkin tüm kayıtları eksiksiz, doğru ve zamanında tutar.

Uygulanan tedavi ve bakımın etkinliğini izler, gerektiğinde iyileştirme önerileri sunar ve bu süreçleri düzenli olarak raporlar.

23.10.2024 RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 24

24

Standart III - Eğitim ve İletişim

Radyasyon onkolojisi hemşiresi, hastalar, aileler ve multidisipliner ekiple açık, net ve empatik iletişim kurarak, tedavi/bakım süreçlerine ilişkin bilgilendirme sağlar.

Hemşireliğin temelleri üzerine inşa ederek devam eden eğitim faaliyetlerine katılır, temel ve davranış bilimleri, teknoloji ve bilgi sistemleriyle ilgili bilgilerini günceller.

23.10.2024 RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 25

25

Standart IV - Liderlik

Radyasyon Onkolojisi Hemşiresi, meslektaşları ve onların mesleki gelişimi için bir lider, rol model ve danışman olarak hizmet eder.

23.10.2024 RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 26

26

Standart V - Etik

Radyasyon Onkolojisi Hemşiresi, mesleğinin etik ilkelerine uygun davranarak hastaların gizliliğine ve haklarına saygı gösterir.

Hasta ve aile savunuculuğu, adalet, özerklik, zarar vermeme gibi etik değerlere duyarlı bir şekilde uygulamalarını yürütür.

Etik ikilemlerde her zaman hasta ve aile haklarının savunucusudur.

23.10.2024 RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU 27

27

Standart VI - İş Birliği

- Radyasyon onkolojisi hemşiresi, hastanın tedavi ve takip süreci boyunca hasta sonuçlarını iyileştirmek için multidisipliner iş birliği ve danışmalık yapar.

Standart VII - Araştırma

- Radyasyon onkolojisi hemşiresi hasta sonuçlarını iyileştirmek için klinik araştırmalar yapar.
- Bilimsel araştırmadan elde edilen kanıtları uygulamalarında temel olarak kullanır.

23.10.2024
RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU
28

28

Standart VII - Kaynak Kullanımı

Radyasyon onkolojisi hemşiresi, temel uzmanlık alanını doğrudan hasta bakımına odaklayarak, bu alandaki bilgi ve becerilerini en etkili şekilde kullanmaya çalışır.

Yöneticiler bu hemşirelerin hasta bakımında en üst seviyede hizmet verebilmeleri için yetkinliklerini tanımalı ve onlara gerekli desteği sağlamalıdır.

Hemşireler, bakım sürecinde her zaman hasta ve ailelerin güvenliğini ön planda tutar, tedavi ve bakım etkinliğini sağlamak için çalışır ve gerektiğinde uygun hizmetlerin ve finansal kaynakların sağlanmasını güvence altına alır.

23.10.2024
RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU
29

29

Sonuç

Radyasyon onkolojisi hemşiresi, kanser tedavisinin karmaşık ve kritik bir alanında hem klinik bakım hem de hasta güvenliği açısından hayati bir rol oynar.

Hastaların fiziksel, psikolojik ve duygusal ihtiyaçlarını karşılamakla kalmaz, aynı zamanda radyoterapi süreçlerinin sorunsuz ve güvenli bir şekilde yürütülmesini sağlar.

Radyasyon güvenliğinden tedavi yan etkilerinin yönetimine kadar geniş bir sorumluluk alanına sahip olan ROH, multidisipliner ekiplerle iş birliği yaparak tedavi kalitesini artırır ve hasta sonuçlarını iyileştirir.

İdari ve eğitimsel rolleriyle de tedavi sürecine katkı sağlayan radyasyon onkolojisi hemşireleri, klinikteki uzmanlıkları ve hasta bakımına verdikleri değer sayesinde onkoloji alanında vazgeçilmez bir yere sahiptir.

23.10.2024
RADYASYON ONKOLOJİSİ HEMŞİRELİĞİ KOMİSYONU
30

30

31